

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razen ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Štepek uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za **avstro-
ogorske** dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12:50
četrtno . . . K 6:50
mesečno . . . K 2:10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—
za **vse druge de-
žele i. Ameriko** K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inzerate)** se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Št. 182.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, 12. avgusta 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Ljubljana — govori!

Iz Ljubljane, 11. avgusta.

Kadarkoli imamo v mislih slovenski narod, kadarkoli omenimo slov. dežele, vselej nam nehote silijo v ospredje sredina Slovenije, rekel bi srce Slovenec, bela Ljubljana. Z ponosom in z vso pozornostjo gleda sleherni sin matere Slovenije na to v vsakem oziru središče Slovenstva, nje se oklepa, na njo se obrača, kajti iz nje gre pravzaprav vse, kar je v prid in blagor slovenskega naroda. Kako pa mi na jedni strani zvesto ljubimo to našo slovensko stolico, kako jo vsestransko pospešujemo, da bi zares postala to, kar je slovenskemu narodu potrebno, namreč vir slovenske sreče, slovenske svobode, slovenske lepše bodočnosti, tako jo na drugi strani sovražijo nasprotniki, katerih je več vrst. In ravno zato, ker se ti sovražniki z tako vnemo hočejo polastiti naše Ljubljane, ker jim ne gre za drugo, kakor da bi izbrisali belo Ljubljano čez noč iz zemeljskega površja, je to znamenje njene posebne in pomembne vrednosti. Ta ideja, ta misel naj bi prešinila vsakega Slovence, to dejstvo naj bi se nam tako ukoreninilo, da si brez nje Slovenca in obstoj slovenskega naroda misliti ne moremo, da smo pripravljeni žrtvovati in braniti z vsemi močmi naše središče slovenskega življenja pred vsemi sovražniki. Kje pa tičijo sovražniki? V prvi vrsti stoji naša c. kr. vlada, ki nekaj časa sem sistematično preganja in zatira interese mesta Ljubljane, to je mesta, kjer so se že od nekdanj zbirale slov. čete, kjer so se zbirali slovenski junaki in postavili ljutemu avstrijskemu sovražniku se v bran, da ni padjarmil avstrijskih dežel in marsikateri Slovenec je napojil tedaj slovensko zemljo z lastno krvjo, samo da je branil Avstrijo. Odprite zgodovinske knjige, listajte po različnih spisih svetovne zgodovine, povsod se blišče imena slovenskih plemen, ki so vsikdar močno čutila za svojega avstrijskega vladarja, ljudstvo, ki pa sedaj — nekako v zahvalo — ravno ista c. kr. vlada tako kruto, krivično preganja.

Drugi veliki nasprotnik naše bele Ljubljane in s tem slovenskega naroda je Nemec. Pojdite v obmejne kraje, tam vam bo slovenski narod pripovedoval, kakšne boje imajo prestati posamezniki z nadutim Nemcem; najsvetejše, kar imamo, nam je ta ugrabil, potujčuje nam slovensko deco, oropati nas hoče slovenske zemlje in vse to godi se le tam, godi se tudi z brezprimerno drznostjo v osredju Slovenije, v Ljubljani, kjer se pod zaščitnico c. kr. vlado, nemoteno širi nemški živeli, se nepostavno razprošira, tu nam hoče gospodariti in nas zasmehuje. Pa Ljubljana je vsikdar čvrsto stala, ona je bila ista, ki se je od vseh prva v bran postavila, naša sveta dolžnost torej je, da ščitimo to Ljubljano z vsemi močmi. Najhujši sovražnik je pa oni, ki dela na tihem, ki dela za našim hrbtom, ki pa stoji v naših vrstah,

naši rodni bratje, rimski klerikalci. Klerikalizem je od nekdanj cokolj vseh napredka in ko se danes le ta vsled naše brezbržnosti in zaslepljenosti širi po vseh slovenskih deželah, je zopet Ljubljana ista, ki trdovratno kljubuje klerikalizmu, ki stoji kot mogočna skala boljše napredne bodočnosti. To so torej tisti sovražniki, ki vsak dan, ob vsaki priliki pazijo na mogočni plen, na belo Ljubljano, sovražniki, ki zbirajo vse svoje moči proti Ljubljani v njeno škodo. Ker se posamezniki tekom časa zastonej zaganjajo v to trdnjavo napredka, sklenili so vsi trije bratstvo, nastala je druga neslavna trozveza v avstrijskih deželah namreč: vlada, nemštvo in slovenski klerikalci, ki so se z združenimi močmi obrnili proti Ljubljani.

Težki, temni oblaki so vnovič nad Ljubljano zbrani, v našem mestu vlada mučna tišina, resni obrazi ti pričajo o resnem položaju, najhujša žalitev, frivolna provokacija se nam hoče zadati od strani c. kr. vlade, katero je ravno slovenska Ljubljana celo z krvjo branila, vlada noče potrditi župana Hribarja, ki si ga je zbralo ljudstvo. To je mož, ki že skozi dobo 14 let vzorno načeluje Ljubljani in zastopa interes ne le Ljubljane, ne le Kranjske, temveč vseh slovenskih dežel, kakor še nikdo pred njim, župan, vzor moža in poštenjaka, ki stoji v vrstah najsiovitestih županov sveta, moža, ki ga pa smatra vlada za nesposobnega, da bi nam dalje županil. Tedaj je na času, da vstaneč bela Ljubljana, da vsi oni, ki živite v znamenju onega po istem županu ustvarjenega materijelnega in duševnega napredka, vstanejo kot en mož, da dvignejo svoj glas vsi, ki so že izšli iz Ljubljanskih šolskih zavodov, ki so se ravno ustvarili pod županovim vplivom, vsi vi tujci glasno pričajte, kakšne ugodnosti vam nudi Ljubljana in od časa, kar župani Ivan Hribar in konečno vzdrami, vzbudi se sleherni Ljubljančan brez izjeme, poglej, kamorkoli hočeš po mestu, povsod istega delavnega moža, povsod ti blišči nasproti ime ljubljence ljubljanske stolice, ime županovo: Ivan Hribar.

Težke križe je prestal župan v dobi svojega županovanja, v kateri mu je zvesto stal ob strani občinski svet. Nepozabne so nam besede, globoko so vtisnjene slehernemu Ljubljančanu, z glasnim vzklikom smo jih ponovili, besede, ki jih je vzkliknil podžupan ljubljanski, dr. Tavčar, novoizvoljenemu županu: »Ivan Hribar, Ljubljana brez tebe živeti ne more.«

Ni potrebno posebej povdarjati, prirojeno nam je Ljubljančanom, izve pa naj to dejstvo celi slovenski svet, kako spoštujemo, ljubimo svojega župana, da se hočemo z vsemi močmi postaviti zanj, da bi smatrali slehernega, ki ne bi čutil sedaj, ko nam zada c. kr. avstrijska vlada tako bridko in nezasišane žalitve, za podlega, sramotnega izdajalca ne le Ljubljane, temveč celega naroda. Najsi nikdo ne upa giniti, naj nikdo ne vzdigne glasu proti našemu župa-

nu, ljudstvo bi se poprijelo vsakega sredstva, da brani svojega župana, da se mu skaže hvaležno kot voditelju, da se skaže narod kot značajan in kot tak ki ve in zna ceniti zasluge svojih mož. Naj bi nihče ne ugovarjal, češ, iz tega nastane mestu škoda, ako se protivimo vladnim nakanam, ako dobimo za nekaj časa vladnega komisarja, kajti škoda, ki bi nas s tem zadela, pač ne more biti nikdar tako velika, kakor je ona, če se ne bi ravno sedaj do cela zavzeli za svojega župana.

Župan Ivan Hribar je mož močne volje, vztrajen delaven, mož, ki poleg Ljubljane najbolje pozna slov. narod in njega težnje, torej dvojnega, največjega pomena, ki je potreben, za ktere ga moramo in hočemo vsi brez razločka vsikdar in proti vsakomur — zlasti pa sedaj — zastaviti vse svoje moči!!

Ob dvajsetletnici „Celjskega Sokola“.

(Dalje.)

Minulo je leto 1903, ki ga lahko imenujemo leto vztrajnega dela in pripravljanja, in nastopilo je leto 1904, ki je bilo za našega Sokola leto triumfa in slave, ki je v obilni meri poplačala vse napore in trud prejšnjih let. Leto 1904 bode z zlatimi črkami zapisano v zgodovini slovenskega Sokolstva, saj se je v tem letu vršil »II. zlet slovenskih Sokolov« v Ljubljani v dnevih 16., 17. in 18. julija. To leto je slovensko sokolstvo prvič pokazalo, da tudi ono prav pojuje velike ideje Tyršove in Fügnerove. Slovensko Sokolstvo je ob zletu dokazalo, da ga preveva pravi sokolski duh in resnična sokol. navdušenost. Majhna vejica je še bilo do tega leta slovensko Sokolstvo na mogočnem deblu slovanskega Sokolstva. Toda zadosti krepko se je izkazalo za podlago grandiozne slavnosti, ki bi ji zamen iskali primere med Slovenci. Nositi je imelo vso velikansko breme priprav in prireditve. Da ni obnemoglo pod tem bremenom, kaže veliko njegovo delavno moč in energijo. Dober temelj je dober porok celega uspeha. In ko bi bilo slovensko Sokolstvo pripravilo tudi samo podlago, da se je zamogla vršiti velika slavnost, ko bi bilo ob tem zletu igralo samo ponižno ulogo gledalca, gledajočega, kako drugi zidajo stavbo, ki njemu za njo nedostaje gradiva in moči, že samo to bi zaslužio hvale in priznanja. Toda slovensko Sokolstvo se je zavedalo, da mu je storiti več, ako naj ima slavnost zanj izdatnejši nego samo vnanji uspeh. Zavedalo se je, da mora s kolikor mogoče dovršenim delom na zletu samem dokazati, da je voljno in zmožno, slediti velikemu češkemu vzoru, da si le s tem dokazom more utrditi zaupanje naroda, privabiti novih sokolskih delavcev. Silni napor slovenskega Sokolstva ni bil brez velikega uspeha zanj. Ta uspeh se je

LISTEK.

Vanda.

16

Novela.

Spisal Josip Premk.

VI.

Gosta tema je ležala nad grajskim vrtom, ko sem se napotil počasi v grad. Tiho in mirno je bilo po koridorih, v veliki razdalji so brlele svetilke in slabo razsvetljevale kamenit hodnik in kot da sem se bal premotiti to gluho tišino, sem stopal do moje sobe skoro po prstih. Noč je bila v njej, tupatam se je svetila iz teme bela lisa, zrak je dišal v svežem zelenju in gardine ob oknu so se premikale v lahнем vetriču, ki je vel sem čez vrhove visokih bukev.

Glas, ki je udaril v tišino, kot da je spregovoril nekdo čisto ob meni, me je opozoril, da sem obstal sredi sobe čisto mirno. Še vstran si nisem upal pogledati, da bi ne zaškrtal ovrtnik, pa ni bilo ničesar, kot da sem se premotil in začul glas, ki je prišel z vetrom bogve odkod.

Ampak slišal sem natanko, prerazločno je bilo izgovorjeno in kot da sem izrekel sam, sem čul nekako proseče zavzdihnni njeno ime.

»Vanda!«

Čakal sem, da se ponovi, in ponovilo se je zopet. Tedaj sem spoznal glas gospoda Schöner-

ja, ki je govoril v sosedni sobi.

Sedel sem previdno na konec kanapeja, podprl obraz z roko in naslonil glavo na vrata, da nisem preslišal niti malenkostnega vzdihla.

»Ali odloči se vendar, Vanda! Ti ne veš, kako grozni so zame ti dnevi. Dolgi so kakor cela večnost in še hujše noči, ko se premetavam po postelji včasih do zore...«

Hripav je bil njegov glas in v vsaki besedi je bilo toliko resnične bolesti, kot da jo je iztrgal prav iz srca.

»Tako mi je, kot da se izteza po meni tisoč in tisoč rok, ki me hočejo ugonobiti, in jaz begam in ne najdem miru nikjer. Povsod iste grozne misli — doma in zunaj, po dnevi in po noči... kamor pogledam, se mi reže nasproti ostudni obrazi, ki mi prete... kamor se ganem gre z menoj moreča zavest, da je že čisto pred vrati dan, ko ne bom imel niti toliko, da bi napravil na svojem vsaj en neznamen korak. O Bog! O Bog! In kaj bo z vami? Kaj bo z ženo, kaj bo s teboj, Vanda? Svet se vam bo rogal in kazal za vami, hvaležno boste morali sprejeti, ako vam ponudi kdo košček kruha. Jaz ne preživim te nesreče, te sramote! Ne, ne! Ne bom vaju gledal lačnih, brez doma in prosečih tuje milosti. Ne, ne, nikoli! Tisti trenutek, ko bom videl, da je poguba neizogibna, napravim vsemu konec!«

»Samo tega ne, oče! Potem bi bila kriva jaz —«

Njen glas se je boril z jokom in bil je tako slaboten, kot da je izplakala že vse gorje. Videl sem, kot da stojim v sobi, kako se ji dvigajo mlade grudi, kako ji vztrepetava srce kot ranjena ptica ob vsakem pogledu na bledega, uničnega očeta, ki gleda v tla in vztrepeče ob vsaki besedi. Zaveda se in čuti, kakor zamore čutiti le oče, ko nastavi bodalo na prsi svojemu ljubljenu otroku in ne more uslišati njegovih prosečih pogledov...

»Ali povej mi, Vanda, vsaj odločno, da vem, in ako je potrebno, da napravim svoj konec čim prej!«

Toliko sile in preteče odločnosti je bilo v tem drhtečem glasu, ko da ni namenjen svoji lastni hčeri, ampak mrzlemu kipu, ki ne pozna gorja, prehajajočega v svoji črni gorjupnosti že v nasilje...

»Ne govorite tako — oče!« je zaprosila zamolklo, kot da ji omaguje moč in se mora vsak hip udati.

Trepetal sem in stiskal pesti, kot da moram v tistem trenutku, ko omahne njen odpor, planiti nanj in mu povedati, da nima do nje več nikake pravice...

Vedel sem, če ne omaga tistikrat, ne omaga nikoli, a poznal sem njeno globoko usmiljenje

znamenito pokazal pri zletu. Poleg vejike množine češkega Sokolstva je bilo dvojno težko uveljaviti se slovenskemu Sokolstvu. Ali posrečilo se mu je to. Nastopilo je v številu in z delom, ki sta morala presenetiti, če pomislimo, da malo let poprej ni bilo ne duha ne sluha v slovenskih sokolskih društvih o kaki sistematično, sokolsko urejeni telovadbi.

Slovensko Sokolstvo je ob teh slavnostnih dnevih nastopilo sijajno in odkrito povedano, med njimi najsijajnejše celjski Sokol. Človek se je lahko čudil, ko je videl celjskega Sokola v Ljubljani, da se je zamogel v teh par letih v njem izvršiti tako ogromen preobrat na dobro. Pa se so tudi korenito pripravljali naši telovadci na te slavnostne dneve, da na dostojen način nastopijo pred slovensko in slovansko javnostjo. In posrečilo se jim je to v popolni meri. Celjski Sokol je priglasiel za slavnostni spreved 69 članov: 19 telovadcev k tekmovalni telovadbi in sicer eno vrsto v višjem in dve vrsti v nižjem oddelku, enega namestnika, 5 vrst za javno telovadbo na orodju, vsaka vrsta po 6 telovadcev, 34 telovadcev za proste vaje, 6 telovadcev za vzorne proste vaje in 14 gojencev za vaje s palicami. Treniranje za zlet je bilo za naše telovadce jako naporno, vsaj ni prijetna nobena stvar, ki zahteva mnogo samozatajevanja in energije. Za tekmovalno telovadbo so se pripravljali posebno telovadci za višji oddelek s pravo sokolsko vztrajnostjo. Vadili so se skozi 4 mesece vsak dan. Zadnja dva meseca pa celo dvakrat na dan. Pa ves trud je bil obilo poplačan in ponosen je lahko bil Sokol na svoje telovadce. Tekmovalna vrsta si je priborila prvo ceno v višjem oddelku, a tudi nižji vrsti ste z uspehom tekmovali. V obče so bili uspehi naših telovadcev sledeči: vrsta v višjem oddelku je dobila prvo ceno. Dosegla je pod vodstvom brata načelnika Jožeta Smertnika 182,75 točk, to je 76,14% vseh dosegljivih točk. V tekmi posameznikov so vsi v višjem oddelku priborili darila trije člani in sicer, prvo darilo br. Jože Smertnik, ki je dosegel 39,25 točk, to je 98,12% ter bil s tem obilo poplačan za ves trud, ki ga je imel tekom zadnjih let v Sokolu, drugo ceno si je priboril br. Kukec Vilko, ki je dosegel 37,25 točk, to je 73,12% in sedmo ceno br. Pavel Detiček s 29,25 točkami, to je 73,12%. V nižjem oddelku je z vspehom tekmovalo in dobilo priznalne diplome pet članov, med njimi eden iz žalskega odseka. Tako so se vrnili Celjani iz Ljubljane s priznanjem, da so najboljši telovadci na Slovenskem.

Omeniti pa moramo brez vsakega samoljubja, da je nastop celjskega Sokola splošno imponiral. Sadovi dobrega pouka in krepke discipline so se pokazali posebno pri sprevedu. 69 Sokolov, razdeljenih v 5 čet, je nastopilo v slavnostnem sprevedu in zelo pohvalo dveh najboljših strokovnjakov, to je brata dr. Murnika, načelnika Ljubljanskega Sokola, in starega češkega Sokola brata Pragra, načelnika Kolinske župe in izdajatelja radikalnega sokolskega glasila »Prapor«. Brat Pragr je osebnostno častital našemu načelniku bratu Smertniku, ko so bila sokolska društva zbrana pred ljubljanskim magistratom, rekoč: »Brat načelnik, častitam ti, da imaš tako vrlo društvo!« Pozneje je še pismeno častital na junaškem nastopu celjskih Sokolov. Tudi češki in hrvaški Sokoli so pohvalno omenjali nastop celjskega Sokolstva, molčali so o tem samo slovenski listi, razven »Domovine«.

II. Slovenski sokolski zlet je bil velikega pomena tako za vsako posamezno sokolsko društvo, kakor tudi za vse slovensko Sokolstvo. Slovenski Sokoli so preizkusili svoje moči in presenečeni so bili sami nad nepričakovanim uspehom. Vidimo toraj po zletu veselo gibanje po sokolskih društvih in še bolj kot popreje se pojavljajo posamezni klici po skupnosti, po združenemu delovanju za sokolske ideje, po ustanovitvi »Zveze«. No, ni bilo treba dolgo čakati na njo, takoj prihodnje leto se je vršil v Ljubljani sestanek delegatov vseh slovenskih sokolskih društev, in toliko pričakovana »Zveza« se je končno ustano-

vila. Slovensko Sokolstvo pa je stopilo s tem korakom v novo še sijajnejšo dobo, kajti sokolska društva so se čutila še bolj močna in ojačena ter so bila v stanu povzdigniti sokolsko misel mej Slovenci še bolj kot poprej. Iz vrst celjskega Sokola se je izvolil v odbor »Zveze« starosta br. dr. Karlovšek kot prvi zvezin postarosta in br. Smertnik kot načelnik »Zveze«. S tem, da je zastopstvo vseh slovenskih sokolskih društev podelilo Celjanom tako častna mesta v odboru Zveze, je nehote pokazalo, da priznava celjskega Sokola kot eno izmed prvih sokolskih društev na Slovenskem.

(Dalje sledi.)

Učiteljski dnevi v Rudolfovem.

(Konec.)

Vse točke razun VIII. so se sprejele brez pristavka, k VIII. pa predlaga Jamšek (iz Rajhenburga) naj se vloži prošnja na kabinetno pisarno za avdienco pri cesarju, kateremu bi se osebno izročila spomenica. Opozarja tudi, da na Štajerskem sprejema nemške avstrijske učitelje grof Clary — in na Kranjskem sprejema slovenske učitelje — ? —. Bajt pa je mnenja, da je ideja idimo do cesarja presmela, pač pa naj se I. obrne na dež. šolski svet, saj je tu tudi manjšina, ki je bojda učiteljstvu naklonjena; ta manjšina naj protestira proti nepostavnostim na višje mesto. 2. Tudi učiteljstvo si mora samo boljše pomagati, naj ustanovi obrambni odsek, ki bo agilno delal. Gangl pojasni, da deluje odsek že, glede manjšine v dež. šolskem svetu pa pravi, da obsega Zaveza vse slovenske pokrajine, torej se ne more resolucije reparirati recimo za Kranjsko. — Jamškov predlog je bil sprejet.

Nato prečita iur. Legat sledeče resolucije Dolenj. podružnice »Prosvete«, ki so se vzele na znanje:

I. Dolenjska podružnica »Prosvete« vidi v sodelovanju učiteljstva in naprednega dijaštva na kulturnem in gospodarskem polju edini temelj bodočnosti slovenskega naroda.

II. Priznavajoč ljudsko šolo in izobrazbo kot edini predpogoj boljšega gospodarstva in blagostanja, ima »Dolenj. podruž. Prosvete« za potrebno, da slavn. ni deželni šolski svet pomnoži, eventualno poveča šole na Dolenjskem.

III. Poziva dež. šol. svet, da ustanovi ob kočevski dolenjski meji potrebno število slovenskih šol.

IV. Vidi ustanovitev novih laičkih deških in dekliških šol v Novem mestu kot metropoli dolenjski kot edino mesto, kjer bi dolenjska mladina mogla doseči višjo izobrazbo.

Temu je sledilo temeljito predavanje iur. Krivica o »Masaryk-pedagog«. Temeljito je bilo poročilo o možu, ki je umeval kakor malokdo pomen in nalogo učiteljstva in ki je ustvaril učiteljstvu tudi pripomoček, da more svoje nepopolno znanje izpolniti. Započel je v ta namen Pedagogični slovník. O Masaryku bi se lahko govorilo, da bi bil pedagog, če bi tudi ne napisal nobenega pedagogičnega dela.

Razvija dalje misli Masarykove o vzgoji, obravnava pa temeljito bistvo vede, o obraževanju in vzgoje volje in čustev; označi po njem cilj moderne šole ter razvija na dolgo o individualiziranju pouka ter končava to ostavek s trditvijo. »Izrekel se je (M.) za individualiziranje pouka ter socializovanje vzgoje.«

Prestopi v daljšem izvajanju na didaktiko in govori o didaktiki metode, ki je a) znanstveno poučevati, b) naučiti misliti, kar je najlepša priprava za življenje in zopet obširno pa v bolj širokih, ostrih potezih očrta v referatu tudi drugi del predavanja. Ne moremo se pri taki filozofski razpravi omejevati na kratko poročilo, za dolgo nam ni na razpolago prostor — opozorili bi le na celoten referat, ki izide v najkrajšem času v »Popotniku«.

Predsednik se zahvali za temeljito izdelan referat in čula se je želja po večkratnih takih ožjih stikih med učiteljstvom in akademiki.

Tedaj se vzdigne dr. Lah in prosi skupščino, naj bi obhajali tiho brez častitk, brez bfozjavk, le vsak v svojem srcu naj bi se spominjal moža-misleca Masaryka, ki je obhajal letos šestdesetletnico rojstva

Burno aklamiran nastopi Engelbert Gangl in govori o »§ 1. drž. šolskega zakona«. Gangl je znan po svojih govorih: lepo sestavljeni, polni jedra, pri politiki prepleteni s fino ironijo — no, kaj bi pisal o njem? Govoril je nekako tako: Lani smo praznovali štiridesetletnico šol. zakona. Takrat je govoril o dobrih in slabih straneh tega zakona, omenjal, kako je zatrl konkordant in danes zopet ponavlja besede Jesenove, da se poznajo na šolskem zakonu še vedno sledovi šap črne avstrijske mačke, ki je tekla po papirju ministrovem. Nadalje govori o zgodovini zakona in navaja mnenje o njem po takratnih državno-zborskih zapiskih. Jedro v § 1 je versko - naravna vzgoja, vzgajati koristnega člana človeške družbe in človeka, ki ima vse pravice pa tudi vse dolžnosti človekove — da sloni torej na principu socijalne pedagogike, kakor jo zahteva Nator nasprotno oni individualni, kakor jo zahteva Rousseau. Utemeljeval je § 1. na temeljnih členih XVII., XVIII. in XIX. osnovnega državnega zakona. Samo da ima ta biser avstrijskih zakonov mnoge pege in je pot nepremotljiva od njegove teorije pa do prakse še posebe v nas Slovencih.

Podal je po današnjih razmerah politični komentar k § 1. in pravi, da slov. napredno učiteljstvo pravilno pojmuje nalogo, čemur je dokaz preganjanje,

ki ga mora pretrpeti. »Naše ljudstvo ve ceniti tiste učitelje, k se oklepajo »S. L. S.« in tem je ljudstvo hvaležno,« je trdil učitelj Slomškar, voditelj »S. L. S.« pa je imenoval šolo kakor jo zahteva zakon prokletstvo. Slomškarji so torej krivoprišežniki, ker so prisegli na prokletstvo, ki ga ne smejo izpolnjevati, (Burno odobravanje).

Najimnitnejši del predavanja pa je bil oni, kjer je govoril o versko-nravni vzgoji in primerjal metodo v ti vzgoji, kakor jo upotrebljajo klerikanci in njih hlapci Slomškarji. Če hoče kdo poznati pa prave versko-nravno vzgojo, mora iti proč od pismarjev in farizejev in se obrniti h Kristusu in izpolnjevati njegov nauk: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe« — oči v nebo, ne po tleh — tako hodi res versko-nravno vzgojen človek. Okrepiti se mora vsak sam in le močan stori močne, ki se zbirajo okoli njega. »Vzgoj res versko-nravno, ne pa fanatično strastno pusti nož v mizi, pištolo na steni — samo kot učitelj stopi v šolo in ne kot pristaš stranke, kakor delajo oni, ki se oklepajo »S. L. S.« — Poziv na poboj je znamenje njih kulture in morale, njih polmovanje versko-nravne vzgoje (burno odobravanje). »Kristus je imel Iškarijota, Spartanci Efijalta, mi pa imamo Slomškarje!!!!« — Princip versko-nravne vzgoje je zaključil v stavku: »Vzgoji človeka tako, da ga ne bo treba biti pred nikomur sram, pa tudi tbe ne, pred učencem!« Očita Slomškarjem in »S. L. S.« pohujševanje »teh malih« in pravi: »Pri nas bi trebalo toliko mlinskih kamnov, da bi izstopilo morje«

Konečno je še ogledal razvoj duševnih moči po § 1. in pravi: »Od šole stran vsako politiko — mi hočemo prostih ljudi!« — Govoril je o § 1., ker je smatral za svojo dolžnost, da zavrže trditve naših sovražnikov o brezverstvu, o vummetanju križa itd., in pa tudi, da se spoznamo prijatelji med seboj. Plačilo za izvrševanje § 1. bo slov. učiteljstvu: da se spremeni prokletstvo v blagoslov. Konča v vprašanju, ali vrši slovensko napredno učiteljstvo svojo nalogo in izvršuje § 1. in si odgovarja z »da«.

Dolgotrajno odobravanje in ploskanje je bila debata referatu in Črnagoj je stavil predloge, ki so se sprejeli brez debate: 1. naj se priobči celoten referat v »Tovarišu«; 2. naj ga ponatisnejo vsi slovenski napredni listi in 3. naj se srednji del posebej ponatisne in razdeli med ljudstvo.

Predsednik se še zahvali in zaključil te dneve dela kot praznike slov. naprednega učiteljstva.

Brzojavno so pozdravili zborovalce društva hrvaških in čeških učiteljev več zadržanih učiteljev in pozdravilo je skupščino tudi cela vrsta učiteljskih prijateljev, med temi tudi župan ljubljanski državni in deželni poslanec itd. Ivan Hribar.

Politična kronika.

CESARJEVA OSEMDESETLETNICA.

Iz Dunaja poročajo: Cesar je namenil ob priliki svoje osemdesetletnice prijateljskim vladarjem, članom cesarske rodbine in ministrom spominske znake trajne vrednosti. Cesar je dal prof. Rudolfin Maršalu nalog, da je izdelal dvoje plaket, katere se bodo dne 18. avgusta izročile gori navedenim osebam. Plakete so brončene, pozlačene in so 85×75 mm velike. Kažejo cesarja v profilu, obledenega v generalno uniformo. Plaketa je posneta po cesarju, kakor je sedaj.

RAZPUST HRVAŠKEGA SABORA.

Včeraj je priobčil hrvaški uradni list (»Narodne Novine«) kraljev reskript, s katerim se sklicuje hrvaški sabor na 22 avgusta. Ta dan se bode saboru naznanil razpust.

POLITIČNE OPAZKE K UMORU NEWJORSKEGA ŽUPANA.

Umor njujorskega župana Gaynorja se sicer ni zgodil iz političnih motivov temveč vsled osebne maščevalnosti nekega odpuščenega mestnega uslužbenca. Vendar pa je zanimivo slišati nekaj o političnem pomenu umorjenega župana. Izvoljen je bil za župana l. 1909, ko je zmagala pri volitvah v mestni svet njujorska republikanska stranka in napravila konec koruptnemu gospodarstvu prej vladajoče »demokratske« klike, takozv. Tammany Hall. Gaynor je bil edini kandidat te klike, ki je bil izvoljen — dasi se ni strinjal z njenimi načeli. Do tedaj se Gaynor kot član najvišjega državnega sodišča ni udeleževal javnega življenja. Ko je pa prišel na krmilo, je začel z železno metlo pometati v njujorški mestni upravi, kar mu je seveda ustvarilo mnogo sovražnikov; jeden mu je sedaj vzel celo življenje. Veliko pozornost je vzbudil govor, ki ga je pokojnik imel pred kratkim v hotelu »Astoria« ob priliki nekega banketa. Nastopil je v njem odkrito proti »časniškemu kralju« Hearstu, izdajatelju vseh važnejših republikanskih časopisov v Novem Jorku in ga obdolžil, da je vsled svojega časniškega monopola zakrivil toliko korupcije, da bi spadal prej v ječo kot v salon. Gaynor je bil namenjen za Rooseveltovega protikandidata pri bodočih volitvah za predsednika severoamerikanske Unije. Županska čast v Novem Jorku je eno najimnitnejših mest v Uniji; njujorški župan načeluje o milj. ljudi; voljen je na 2 leti in ima 75 tisoč krou plače.

SESTANEK NEMŠKEGA CESARJA Z RUSKIM CARJEM.

Berlinski »Börsenkourier« poroča, da je sicer sestanek nemškega cesarja z ruskim carjem tekom njegovega jesenskega bivanja na Nemškem zagotovljen, da pa še ni določen niti kraj niti čas tega sestanka.

in ljubezen in sem se bal ... In bal sem se tembolji, ker je trkal na njeno srce njen lastni oče, ker je stala ob prepadu lastna mati in je prosila rešitve kri, iz katere je postala ona sama.

»Ako se ne usmiliš mene, usmili se vsaj matere, Vanda — ali pa reci, da pehaš oba v pogubo!« je izhropel in umolknil in tisti hip sem vedel, da se odloči —

A Vanda je molčala.

Težak je bil ta molk in legal je na dušo kakor razbeljen svinec, a čim daljši je bil, tem lažje mi je bilo pri srcu. Ako je molčal on, je govorila najina ljubezen, a boj je bil težek, težji kot sem mislil.

Tistikrat je zaškripal foteli, lahni koraki so se počasi oddaljevali in Vanda je spregovorila čisto tam nekje ob oknu.

»Pustite me še par dni, da se odločim!«

»Vanda!«

Zopet je nastal molk, ki ga je prekinila Vanda skoro odločno:

»Nocoj vam ne morem reči ničesar!«

In zavedel sem se, da je izgovorila besede krute zmage, ki jih ne prekliče nikoli več. Odahnil sem se in obrisal potno čelo. V sosedni sobi se je rahlo odmaknil stol in nekdo je odšel počasi in brez pozdrava.

(Dalje sledi.)

RUSKI JEZIK V GALICIJI.

RUSKI JEZIK V GALICIJI.

»Küryer Lwowski« poroča odredbo višjega deželnega sodišča v Lvovu, s katero se naroča podrejenim sodiščem, da zavrnejo vsak spis, pisan v ruškem (velikoruskem) jeziku, kateri da ni »v deželi naveden«.

»NOVOJE VREMJA« O NOVEM AVSTRIJSKEM KURZU V BOSNI.

Pod naslovom »Divide et impera« priobčuje petrograjska »Novoje Vremja« članek o dosedanjem poteku in sklepih zasedanja bosanskega deželnega zbora. List dostavlja sledeči omenjanja vredni komentar: »Dunaj se je zaračunil, ako je mislil, da bode v bosanskem deželnem zboru izigralval jedno veroizpovedanje prōti drugemu in tako lahko vladal nad vsemi. Bosanski deželni zbor je to tradicijsno avstrijsko politiko v Bosni in Hercegovini temeljito desavouiral, ohranil si svojo samostojnost in dokumentiral narodno skupnost vseh treh konfesij. Po teh skušnjah so na Dunaju presedlali in napravili napram deželnemu zboru in njegovim zahtevam čila prijazne obraze... Seveda dosedaj le v izjavah in obljubah, vendar pa tako, da se jasno kaže preobrat. Reprezentanti avstrijsko-ogerske vlade v Bosni so odidvidno dobili ukaz, da si nategnejo glave-rokavice. Javno mnenje tudi, da je začetnik te politike prestolonaslednik. On si namerava pridobiti bosanske Srbe z ljubeznijo in prijateljstvom. Pravi se, da prestolonaslednik ne namerava samo gospodarske povzdige Bosne, temveč da hoče napraviti v Sarajevu tudi kulturno središče srbskega naroda. Na ta način bi zgubil Belgrad svojo privlačno silo in velikosrbsko gibanje bi si izbralo Sarajevo za svoje središče. Ako bi bila avstroogerska vlada zmožna odkrite in dalekogledne politike, bi utegnili tem potom doseči velikanske uspehe... Toda stare tradicije »zvite diplomacije« še žive in se ne bodo tako hitro umaknile zahtevam modernega časa. Bosanskemu deželnemu zboru se sedaj drobe lepe besede — čakajmo, da se izpolnijo te lepe obljube. To pa utegne še dolgo trajati.

Rodoljubni Slovenci in Slovenke!

**Dne 14. avgusta vas vabimo v
Gaberje pri Celju na**

sokolski zlet

zdrujen z veliko ljudsko slavnostjo.
Zleta se udeleži celo slov. sokolstvo
korporativno ali po zastopnikih.

Štajerske novice.

V nedeljo vse v Celje na sokolski zlet! Osobito velja ta naš klic celjskim in okoliškim Slovencem! V nedeljo popoldne se zberite vsi na slavnostnem prostoru, ki je poleg Westnove tovarne (vhod blizu gostilne »pri divjem možu«)! Od daleč nas prihite obiskati slovenski in slovanski bratje; ne zaostanimo mi domačini! Javna telovadba bo gotovo nudila prizor, kakor ga še mi Celjani in štajerski Slovenci sploh nismo videli: redovne vaje bo izvajalo več sto sokolov! Nastopi tudi naš domači naraščaj, nad 50 gibčnih in brihtnih fantov, bodoče moštvo celjskega »Sokola«. Za jed in pijačo je kar najbolje preskrbljeno. Tudi za mir in red; bati se ni treba nikomur ničesar, ker smo storili v tem oziru vse potrebne korake. Gostje iz Maribora in zgornjih krajev učinijo najbolje, ako pridejo že zjutraj s sokoli in se udeležijo sokolskega pohoda iz Štor v Gaberje; bližnji okoličani pa pridite na okrašenih vozovih! Slavnost bode v vsakem oziru imponantna. **Stolišča pri javni telovadbi stanejo samo 20 vinarjev.** Vreme kaže na lepo, upajmo, da nam ostane zvesto!

Vspored nedeljske sokolske slavnosti v Gaberju pri Celju je še enkrat kratko ponovljeno ta: dopoldne sprejem gostov in poskusna telovadba, opoldne slavnostna otvoritev »Sokolskega doma«, banket v telovadnici (za osebo 3 K), obedi po posameznih gostilnah, popoldne ob 3. uri javna telovadba in potem ljudska veselica.

Obsojeni uradnik Južne železnice. Večkrat smo že pisali o naravnost nezaslišanem terorizmu, ki ga počenjajo nemškonacionalni uradniki južne železnice na Postaji Pragersko. — Ne le, da slovenska stranka ne dobi listka, ako ga zahteva v slovenskem jeziku, surovo se odganja Slovence od blagajne, in kdor ima to neslovensko drznost, da se pritoži na ravnateljstvo, dobi nepovoljno rešitev in niti ne more mirno izstopiti na tej postaji, da bi se ga od strani prizadetih uradnikov ne insultiralo in žalilo. — Eden najbesnejših nacionalcev je asistent Robert Urbanski, sedaj službujoč na Pragerskem, rojen v Zaybušu, pristojen v Wadowice (mati rojena Kmetič). Radi »lepega« občevarja, kakor ga predpisuje direkcija svojim uslužbencem napram strankam je bil 9. t. m. obsojen pred okrajnim sodiščem v Slovenski Bistrici na teden dni zapor ali 30 K globe. Tožnik je bil g. pot. učitelj I. Prekoršek zastopan po g. dr. Kalanu iz Celja. — Radovedni smo, kaj poreče direkcija Južne železnice! To je samo en slučaj izmed neštetihi, ki se je zaključil pri sodnji. Kolikokrat pa naše slovenske stranke nimajo priči,

da bi nastopile proti takemu drznemu izzivanju uradništva Južne železnice! Večina ljubih Slovencev pa se kar izogne temu, saj zna hvala Bogu tudi nemško. — In zato je še danes mogoče, da se ponavljajo taki slučaji.

Kako polemizira »Edinost«. Minulo nedeljo so čutili v uredništvu »Edinosti« potrebo, da so se v dolgem članku zakadili v naš »Nar. Dnevnik«, češ, da smo očitali v svojih polemičnih člankih proti »Slov«. denuncijacijam slov. naprednjakov in Italjanov tudi »Edinosti« denuncijanstvo. Mi nismo na njo niti mislili in ni bilo baš potrebno, da bi tudi mi oznanjali kulturnemu svetu sramoto, da se borimo za svoje vseučilišče s tako nizkotnimi denuncijacijami kakor se jih poslužujejo v enako svrho zelo kulturni italjanski nacionalci in naši ljubi sosedi Nemci. Pa gotova žilica ni dala »Edinosti« miru in vmešala se je prav grobo v naš obračun s »Slovencem« — na kar ji seveda nismo ostali odgovora dolžni. Omenili smo v tem odgovoru več »Edinosti« zelo neprijetnih stvari; med drugim tudi več, kakor je vidno, zelo potrebnih naukov o politični morali in dostojnosti, ki jo mora do gotovih mej v vsakem slučaju varovati serijozen politični list. Vse to so gg. v Trstu prezrli, pač pa so izrabili samo nek pasus, v katerem je naš urednik rekel, **da italjanski in nemški listi ne bodo šli nikoli javno zagovarjat taktike denuncijacij in umazanosti.** Razlogov za to menda ne bode treba navajati niti »Edinosti«. No — in iz tega je izvila »Edinost«, da smo trdili, **da Italjani niso nikdar zagrešili kake umazanosti ali denuncijacije nasproti Slovanom!** Če že tistega stavka »Ed.« ni razumela, pa je vendar smisel celega članka, ki je tudi na več mestih izrecno naveden, da mi ne smemo nikakor pasti na nivo italjanskih in nemških političnih lumparij! Ali je torej — honetno. če se nam podtika kaj družega kakor smo povedali? Komu torej pristojajo vsi dobri nauki in pritožbe o naših polemikah, ali »Edinosti« ali nam, to je vsakomur, ki je čital cel članek »Nar. Dnev.« in odgovor v »Edinosti«, jasno. To smo hoteli povedati. V ostalem pa seveda pustimo Tržačane, naj delajo, kar hočejo. Spregovorili smo le zaradi slovensk. vseučilišča, ki se tika menda nas, isto toliko kolikor Tržačanov in zato lahko povemo, da nočemo v borbi za njega vspešne — tržaške politične taktike. L.

Klerikalci se umikajo. V „Slov. Narodu“ je grajal dr. Tavčar izjavo nekega govornika na učiteljskem zborovanju v Novem mestu, katera pa se ni vršila v smislu časniških poročil in tudi ni niti najmanj cikala na kako veleizdajo. Govornik je hotel očitvidno povdariti, da moramo gledati v ljudski šoli v prvi vrsti na dobro narodno vzgojo, prostò napačnega ali celo protinarnodnega patriotizma. To je stvar, o kateri govoré vsak dan tudi najbolj patrijotični nemško-nacionalni listi. Kranjski klerikalci so v svoji perfidnosti izrabili napačno ali netočno se glaseče časniško poročilo — in obsodil je dotični govor tudi samo na podlagi netočnega poročila dr. Tavčar. Tavčarjevo obsodbo izrabljajo sedaj klerikalci, da se — umaknejo. Bajé je dr. Tavčar priznal, da obstoji neka — veleizdajska struja in jo obsodil tako piše „Slovenec“ in pravi, da je storil isto kakor klerikalci! Seveda je to prav sofističen izgovor. Klerikalcem se je namreč posrečilo preprečiti potrditev Hribarjevo — in ta namen so imele njihove denuncijacije v prvi vrsti; na druge blagodejne politične posledice klerikalnega denuncijantstva pa je itak treba še čakati do jeseni. Potem pa so se klerikalci tudi zmotili glede slovenske javnosti : še nekateri lastni pristaši se sramujejo Lampetovega ovaduštva. Druga slov. polit. javnost pa je itak najostreje obsodila klerikalce. In ta obsodba mora imeti tudi svoje posledice! Ven s klerikalnimi listi, zlasti s „Slovincem“ iz vseh narodnih društev in gostiln! Ven s klerikalci iz narodnih družb — saj nikdo ni več varen, da ga klerikalec ne denuncira in ovadi zaradi najnedolžnejše opazke. Ti elementi ne spadajo med nas, ker ne vemo, s kom imamo posla.

X. Poročilo južnoštajerskega hmeljar-skega društva v Žalcu z dne 10. avgusta 1910 o rasti hmelja v Savinski dolini. Vkljub hladnejšemu vremenu, katero je zopet nastalo, zori golding in se bode obiranje pričelo prihodnji teden. Poznji hmelj prehaja v kobule in obljubnje bo-gate trgatev. — Naša „Hmeljarna“ se je letos zdatno povečala. **Društveno vodstvo.**

Pododbor ZSNM pri Sv. Bolfenku na Kogu
je od čistega dobička svoje veselice podaril 4 K
tudi za ubogo šolsko mladino. Vrla napredna
mladina!

Malo več krščanske ljubezni bi že lahko imel celjski mežnar v slov. cerkvi. Pri včerajšnji poroki je neki starejši mož, ki je prišel gledat, nevede stal na po cerkvi pogrnjeni preprogi. Pa je prišel mežnar in ga brez vsega sunil, da je mož odletel par metrov daleč in je sreča, da ni padel. Čudno „krščansko“ postopanje!

Družba sv. Cirila in Metoda razpolaga z velikim številom svojih jubilejnih razglednic. Razume se, da se naj ta jubilejni spominek razpeča tudi v družbinem jubilejnem letu. Prosimo!

G. prof. Fr. Bož. Štifter iz Kaluge na Ruskem, naš slovenski rojak, potuje sedaj po raznih ruskih pokrajinah v Aziji in je poslal našemu uredniku že 3 dopisnice, ozir. razglednice iz raznih krajev in sicer eno iz Usulj pod Irkutskim, drugo z Bajkalskega jezera in tretjo iz Irkutskega. Odpeljal se je iz Kaluge, ko so se ruski Novoslovani odpravljali v Šofijo. Čez 8 dni in 8 noči vožnje se je pripeljal v Usolje k svoji starši hčeri. Z Bajkalskega jezera piše: „Trikratna slava veličavemu Bajkalu, a Vam i Slovincem sploh zemeljni poklon. Nisem mislil, da mi bo kedaj taka sreča, kakorna mi je danes v sredini prelepe Sibirije.“ Zanimivo je, da piše g. prof. naslov vedno samo rusko-slovenski in poslane dopisnice prihajajo točno in redno.

Petindvajsetletnico mašinstva obhaja dne 15. avgusta župnik in bivši urednik „Südst. Presse“ F. S. Šegula pri Sv. Roku ob Sotli. Še na mnoga leta!

Iz Moškanje. Nesrečnež, katerega je minulo nedeljo ponoči povozil vlak, je 83letni prevžitkar Janez Čuš iz Zgornje Senarske pri Sv. Trojici. Mislil se je s svojim sosedom peljati v Varaždinske toplice. Padel je s stopnjic pri vozu, ker se je začel vlak prehitro pomikati naprej.

V poštnem okolišu Ptujška gora se upelje s 16. avg. trikratno raznašanje pošte na teden. Obenem se opusti poštna oddaja v Monšbergu.

Plačilo denuncijantom. »Slov. Nar.« poroča sinoči iz Dunaja, da je »Deutsches Volksblatt« (krščansko-socialni list) priobčil izvleček »Slovenčevih« denuncijacij slov. naprednjakov. »Slovenec« se je po sodbi tega klerikalnega lista zato odločil za denunciranje, ker dobiva napredna stranka med ljudstvom čimdalje več tal, torej iz politično-strankarskih, sebičnih razlogov in nikakor ne iz patrijotičnih; pravi, da imajo slov. klerikalci patrijotizem le na jeziku, na skrivnem pa so ravno tako antipatrijotični ko vsi ostali Slovenci... Torej klerikalcem, dobro zaslužena moralna zaušnica, ki potrjuje, kar je »Narod. Dnevnik« že spčetka prerokoval: **namreč, da bode »Slovenčevo« ovajanje oškodovalo cel narod.**

V Sevnici priredi javna ljudska šola v nedeljo dne 14. t. m. **šolsko veselico**, pri kateri se uprizori prelepa E. Adamičeva spevoigra »Slava cesarju Francu Jožefu I.«. Veselica se vrši v Simončičevem sadovnjaku tik železnice in se začne ob 3. uri. Isti dan so v šoli od 8. ure zjutraj do 3. ure popoldne tudi ročna dela deklic razstaviljena na pogled. Zvečer koncert pri »Simončiču«. Prijatelji šole dobro došli!

Iz Grobelnega. V nedeljo 7. t. m. smo imeli pri g. Vngi lepo poučno zborovanje, ki se ga je udeležilo lepo število naprednih kmetov in drugih iz Št. Vida, Št. Jurja in od drugod. Shod je otvoril predsednik „kmetijske podružnice“ v Šmarji, katera ga je priredila, g. Miha Skale in pozdravil vse navzoče z lepim nagovorom. Nato nam je strokovni učitelj na šentjurski kmetijski šoli g. Zidanšek v krasnem govoru razkladal o mlekarstvu, živinoreji itd. Zborovalci so z zanimanjem pazljivo poslušali krasni pouk in izrazili željo, naj bi bilo takih shodov še več.

Iz Ivanjkovec. Naši obrti, toda »pravi« prijatelji ljudstva so porabili priliko, ko je požarna bramba prvokrat hitela bližnjemu na pomoč, da so v »Slov. Gosp.« mahnil po njej. Lažejo, da so zagledali požarniki ogenj še le čez eno uro, dasiravno je bramba tekem 15 minut drdrala proti mestu nesreče. Radujejo se, da je ubogemu prizadetemu tako hitro zgorelo; da ni bilo več treba gasiti, ter očitno iz tega vzroka tudi pri Svetinjah, ki so visoko na hribu (Ivanjkovci so v grabi), niti niso hoteli na ogenj zvoniti. Končno še želi, da bi pri nas vse hiše tako hitro zgorele, samo da bi se ognjegarsi ne povrnil »prvokrat in zadnjokrat«. Svetinčarji: posestniki kakor viničarji! Tu smo vam pokazali te »prave« prijatelje ljudstva v »pravi« luči. Vprašamo: »Kaj pravite vi k temu?»

1z Žetaj. Strašna nesreča je zadela našo faro dne 6. avgusta. Toča je prihrula ob četrť na 3. pop. in sipala tri četrť ure debela, kot orehi. Letos je kmet bil že itak obupan. Na njivah je bila pšenica večinoma snetljiva; sejali smo zato dosti ajde čeravno je bilo seme jako drago, v upu, da nam ajda vrne, kolikor je pri pšenici škode; a sedaj je ajda, repa, fižol, koruza, vse uničeno, in z obupom sedaj gleda kmet, kaj bo, ker niti krómpirja ne bo, ker je že prej vsled vednega deževja segnil. Bilo je še upanje na jabolka, ki posebno rade obrodijo pri nas, a tudi te in slive, kolikor jih je še bilo, vse je po tleh, in vse je voda zanesla po travnikih z zemljo vred, da imamo

sedaj mesto lepe otave zemljo, kamenje in drva po travnikih. I o bi se vsaj lahko na živino zanašali, bi še bilo, a kaj, ko tudi ta ne bo imela živeža. In kaj naše krasne haloške gorice, ki smo jih pridno škropili? Trsje stoji golo, a grozdje je po tleh. Kje bo denar, kaj bo za naše male, ki ne znajo za ujmo? Vse tarna in obupano čaka, kaj bo? Ali bo kaka podpora? Ali se bodo naši poslanci sedaj zganili in se prišli informirati? Ljudstvo je zbegano in pravi, da ako se še kdo ob volitvi pokaže, in ako se nam sedaj ne pomaga, bi mu bilo bolje, da se skrije, ako nima nič več srca, in ako bo tudi sedaj lepo tiho kakor naše drobne koristne ptice pevke, katere ležijo po gozdih in dolih mrtve vsled silno debele toče. Pomoč je nujno potrebna, in čenitev mora biti takoj, ako niso uboge Haloze res že pozabljene. — Siromak iz Haloze.

Od Sv. Bolfenka pri Središču. Od klerikalcev že davno v hladni grob položeni pododbor ZSNM je priredil 31. 7. veselico s srečolovom in šaljivo pošto, katere se je vsestransko izvrstno obnesla. Bila je mnogobrojno obiskana. Zraven mnogoštevilnih Bolfenčanov so prihiteli k nam mili gostje iz Središča, dalje precej članov ZSNM iz Ormoža, Miklavža ter tudi bratje Hrvati. Pozdravil je občinstvo predsednik našega pododbora ZSNM tovariš Ognjeslav Vičar. Z zanimanjem smo sledili sporedu in se veselili do pozne noči. Veselo je bilo gledati naše mladenke, kako skrbno so prodajale cvetlice, konfete itd. K prireditvi veselice so nam pomagali naši vrli Bolfenčani na razne načine, posebno z dobitki za srečolov, za kar jim priskrba zahvala, kakor tudi središkimi trgovcem gg. Robiču, Leviju, Fridrihu. Hvala lepa tudi g. Cirilu Zabavniku, kateri nam je tako velikodušno podaril lipove veje za napravo šotora, okrašenje prostorov ter slavaloka, na katerem se je blestel napis „Vse za blagor slovenske mladine“. Ob enem se pa tudi zahvaljujemo lažnjivemu Gospodarjevemu dopisniku za njegova vseskozi zlagana dopisa; v enem pravi, da je naš pododbor zapal, v drugem pa, da je propal. Ne čudimo se temu, ker Ti je že od nekdaj laž glavna opora. Naj Ti bode v odgovor vrstica pesmi, ki pravi: „In vendar kakor trda skala sred morja je trdno stala“; tudi mi bomo stali nalik siloviti skali, četudi se bodo še tako zaganjali v nas Vaši iz laži sestavljeni valovi, ne boste nas premagali. Napredna bolfenska mladina.

V Mariboru je prodajala včeraj na trgu neka dekla Bezjak od Sv. Marka smrdeče povojene klobase. Pri pregledovanju živil so se ji klobase vzele in prodajalko so izročili sodniji.

Iz Slov. Bistrice poroča „Sl. G.“, da je iz našel krojač Martin Ojcinger neko koso, s katero lahko brez nevarnosti kosi vsak otrok. Vzel je patent na svojo iznajdbo in misli zgraditi baje tovarno za take kose.

Slučaj Grill. Najvišje sodišče je odločilo, da se bode vršila pred mariborskim okrožnim sodiščem še enkrat obravnava proti mesarju Grillu v Slov. Bistrici zaradi goljufivega igranja.

Običajna vsakoletna cesarska slavnost v Rog. Slatini se ne vrši dne 17. avg. temveč že 14. ob 3. uri pop.

Samoumor Slovenca v New Yorku. Iz New Yorka se poroča: Dne 26. julija zjutraj je našel rojak Schreier Romana Fekonjo v njegovem stanovanju na 95. istočni ulici mrtvega in sicer je ležal v kopalni banji popolnoma slečen in plin je bil odprt. Roman Fekonja je bil akademični slikar in mojster v svojem poklicu, toda sreče ni imel ne v delu, niti v zakonskem stanu. Lansko leto je potoval v staro domovino z ženo, a nazaj je sam prišel, žena ni hotela z njim. Tu je bil poslednji čas vedno otožen in iz tega sklepamo, da si je sam segel po življenju. Roman Fekonja je bil rodом iz Ljutomerja na Sp. Štajerskem in obiskoval ter dovršil slikarsko akademijo na Dunaju. Star je bil 37 let.

Druge slov. dežele.

Ljubljanski Nemci kot velepatrijotje. Kakor se nam iz Ljubljane poroča, se naša vest o „manifestaciji“ ljubljanskih Nemcev za cesarjev rojstni dan tudi v sicer dobro poučenih krogih potrjuje. Nemci prirede svoj obhod po mestu na predvečer cesarjevega rojstnega dne. Pro formo naj bi bil ta obhod vojaškega, v resnici pa je čisto nemškega značaja; ne Nemci vojakom, vo-jaki bodo Nemcem delali štafazo pri obhodu. Slovensko občinstvo naj pri tej priliki ne da nika-kega povoda, da ne bo zopet prišlo do pouličnih scen, kakor ob priliki zadnjega nemško-patrijotičnega slavja l. 1909. Topot je namreč pod perjem nemškega patrijotizma skrit strupen gad, že pripravljen, sikniti nanj, kdor bi mu prišel preblizu.

V Ljubljani se je mudil te dni srbski pesnik g. Peter Odavič na povratku iz Italije. Odavič je vrl prijatelj Slovencev.

Baron Schwarz - tajni svetnik. V pokli-canih krogih vlada splošno mnenje, da dobi baron Schwarz obenem z uaslovom „ekscelence“ consilium abeundi, ker so na merodajnem mestu uvi-deli, da ni politično bolj nerodnega človeka ko je Schwarz.

Klerikalna „Mlekarska Zveza“ v Ljubljani je glasom poročila „Jutra“ na kantu. Primanj-ljaj bo baje moral plačati predsednik grof Barbo sam. Znaša krog 30.000 K. Sodno se je izkazalo, da je „M. Z.“ goljufala mlekarne in sirarne pri obračunih za cele tisočake. Vedno lepša godlja! Dober tek!

Ljubljana v obsednem stanju? Posamezni oddelki orožnikov že prihajajo z nočnimi vlaki iz vseh krajev dežele. Previdno izstopajo in kot bi se bali ljubljanske dvojne ulične razsvetljave, se previdno po stranskih ulicah pomikajo proti Blei-weisovi cesti. Čemu vse te tajne priprave, kdo vraga naj to vgane. Letos bodo menda napredni poslanci odločno vprašali Schwarza za račun: zakaj se to izzivanje ljubljanskega prebivalstva vprizarja na račun deželnihih financ?

Velika veselica v Postojnski jami. V ne-deljo 14. avgusta se vrši v tem čarobnem pod-zemskem svetu običajna poletna veselica. Začetek ob 3. uri popoldne (pri vsakem vremenu.) Odhod iz Ljubljane ob uri 5'00, 6'02, 9'45 in 12'58. Iz Trsta (južni kolodvor) ob uri 7'55 in 9'55 dop.

Dnevna kronika.

Baronica Vaughan, vdova po umrlem belgij-skem kralju, se namerava baje poročiti z nekim zasebnikom.

Pri občinskih volitvah v Cataniji na Italjan-skem je propadla socijaldemokratska stranka. Za'o je odložil svoj državnozbornski mandat do-zdajni tamošnji župan in drž. posl. de Felici.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

ZLET ČEHOV NA DUNAJ.

Praga, 12. avgusta. Prirediteljem zleta Čehov na lovko razstavo na Dunaju, ki bi se imel vršiti po-tom posebnega vlaka, je nasvetoval češki narodni svet, naj zlet vsled groženj nemških nacionalccev na Dunaju preklicajo. Odgovor še ni prišel.

STANJE NJUJORSKEGA ŽUPANA.

Pariz, 12. avgusta. Kakor poročajo iz Novega Jorka, se je stanje težko ranjenega župana Gaynorja (prva poročila o njegovi smrti niso bila resnična) znatno zboljšalo. Ako ne bode kakih nepričakovanih komplikacij, bode župan še ozdravel.

PARNIKA V AMSTERDAMU POD KARANTENO.

Amsterdam, 12. avgusta. Dva iz Petrograda do-šla parnika sta pod karanteno, ker je bilo na njima nekaj slučajev bolezni, ki kažejo na kolero.

STAVKA V BILBAU.

Bilbao (v Španiji), 12. avgusta. Rudarji so za-čeli danes zopet delati. Dosegli so 9urni delavnik — prvi slučaj istega na Španskem.

SABLATNIKOVI ZLETI V CELOVCU.

Celovec, 12. avgusta. Inženir Sablatnik je na-pravil nekaj doprourspehlih posameznih daljših vzletov in pa dva vzleta z enim pasažirjem na svojem aero-planu.

KONEC STAVKE V LEŠI.

Velikovec, 12. avgusta. Rudarji v Hencklovem rudniku v Leši so začeli danes po 7dnevni stavki zo-pet delati, ker so se jim dale obljube za izpolnitev njihovih želj.

PONESREČEN PARNIK.

Rovinj, 12. avgusta. Parnik »Dalmatia« je ne-daleč od luke obtičal v plitvem morju. Potnike, bla-go in ladijo so rešili.

DOGODEK S ČRNOGORSKO-TURŠKE MEJE.

Carigrad, 12. avgusta. Na črnogorski meji je do-šlo do boja med turškimi mejnimi stražniki in tiho-tapci. Pri tem je bil jeden tihotapec, turški podanik, ubit.

Tržne cene.

Dunaj, 11. avg. Borza za kmetijske pridelke. Tendencia za krušno zrnje je bila trdna, toda došlo je vsled male ponudbe do brez-pomembnega prometa. Pšenica in rž sta bila 10 v višja, oves in kornuza sta se držala, kornuza je bila trdna.

Budimpešta, 11. avg. Žitna borza. Pšenica za oktober K 9'80, pšenica za april K 10'07, rž za oktober K 7'46, oves za oktober K 7'22, ko-ruza za avgust K 5'70, kornuza za maj K 5'71. Pšenice se zmerno ponuja in živahno kupuje, tendencia trdna, promet 50 tisoč met. stotov, pšenica v efektivu za 10—15, vin. rž za 10 vin. višja, ostalo mirno, termini naraščajoči vsled ve-likih nakupov od strani parnih mlinov. Vreme deževno.

Trst, 11. avg. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 41³/₈ do K 42³/₈ za dobavo K 32³/₄ do K 33⁷/₈. Tendencia stalna.

Praga, 11. avg. Sladkor. Surovi sladkor prompt K —, nova kampanja K 26'55. Ten-denca: stalna, vreme lepo.

Budimpešta, 11. avg. Svinjski sejm Ogrske stare težke 136—138, mlade težke 140—142, mlade srednje 142—144, mlade lahke 144—146 v kilogram. Zaloga 37'689 komadov.

Budimpešta, 11. avg. Mast. Svinjska mast 161—, namizna slanina 134—.

Listnica uredništva.

Ljubljana: Šmatramo za boljše, o dotični zadevi v dobi »Slovenčevih« Nastičijah ne raz-pravljati. — Ono o »U.« že o priliki, sedaj pre-malenkostno! Zdravo!

Prva največja zaloga čevljev v Celju

nudi p. n. občinstvu največjo izbero finih in cenih čevljev za dame, gospode in otroke. Nadalje originalne ameriške čevlje za gospode in dame. Telovadni, tenis in domači čevlji po najnižjih cenah. Štefan Sirašek, Kovaška ulica. 434 12-9

Zelo redka prilika!

Tovarna mi je po neki elementarni katastrofi poverila za direktno prodajo rešeno blago mnogo tisoč kom. krasnih težkih

- - - flanelnih odev - - -

v najnovejših, lepih vzorcih in modnih barvah na katerih je opaziti neznatne, komaj vidljive madeže od vode. Te odeje so primerne za vsako boljšo hišo za pokrivanje postelj in odev, so zelo fine, tople in trpežne, okoli 190 cm dolge in 135 cm široke. Pošilja se po povzetju. 3 komadi zelo finih flanelnih odev za 9 K v vseh modnih barvah in vzorcih. 4 komadi domačih odev 10 K. Vsak cenjeni čitatelj tega inserata naj z zaupanjem naroči. Z mirno vestjo lahko trdim, da bo vsak s pošiljateljico zadovoljen. **Otto Bekera,** c. in kr. finančni nadstražnik v pokouju. Nachod Češko. 472 3-1

Prostovoljna razprodaja

gozdov v Socki, kateri so bili prej lastnina grajščine Zalog. Isti se bodo potom parcelacije razprodajali po posameznih kosih na licu mesta (pri St. Iljskemu mostu) dne 18. in 19. av-gusta ob 8. uri zjutraj. 473 2-1

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta

izdeluje vse različne vrste obutal v mo-dernih fazonah in po solidnih cenah. V zalogi ima tudi zgotovljeno obutev.

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig, na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju
Graška cesta št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.

177 88-47